

ВІДЗИВ

офіційного опонента на дисертаційне дослідження

Гарбузи Тетяни Віталіївни

«Професійна підготовка майбутніх учителів іноземної мови в системі дистанційного навчання університетів

Великої Британії»,

представлене на здобуття наукового ступеня кандидата

педагогічних наук

за спеціальністю 13.00.04 – теорія та методика

професійної освіти

Дисертаційне дослідження Т. С. Гарбузи висвітлює актуальну для сучасної порівняльної педагогіки проблему, яка до цього часу досліджувалася фрагментарно і потребує виважених методологічних і теоретичних узагальнень. Актуальність виконаного дослідження не підлягає сумніву, оскільки необхідність запровадження дистанційного навчання в процес професійної підготовки майбутніх вчителів іноземної мови викликана потребою відповідності системи вищої освіти міжнародним стандартам, що вимагає застосування інноваційних підходів, зокрема до форм організації професійної підготовки майбутніх учителів іноземної мови. Крім того, реформування вищої школи України зумовило інтерес до дистанційної освіти, орієнтованої на забезпечення відповідності вітчизняних освітніх стандартів міжнародним вимогам та повноправну участь України в розбудові європейського та світового освітнього простору. Попри певні науково-методичні і практичні напрацювання в галузі професійної освіти та порівняльної педагогіки з зазначеної проблематики, залишаються нерозв'язаними проблеми впровадження сучасних дистанційних технологій у сферу надання освітніх послуг, запровадження дистанційних програм для підготовки майбутніх учителів іноземної мови, низького рівня розвитку сегмента дистанційного навчання в Україні.

Дисертація складається зі вступу, трьох розділів, висновків до кожного з них, загальних висновків, списку використаних джерел та додатків, які представляють структурно-змістову модель управління діяльністю підрозділу Лондонського університету «Міжнародні Програми», рівневу структуру системи професійної дистанційної освіти під егідою Відкритого університету Великої Британії, перелік вищих навчальних закладів Великої Британії, які готують учителів іноземної мови за різними формами навчання, тощо.

Структура дисертаційного дослідження Т. В. Гарбузи логічна, коректна, дозволяє повністю виконати завдання дослідження і різнобічно проаналізувати проблему. У дисертації чітко викладено теоретичну основу дослідження, визначено наукову новизну, обґрунтовано практичне значення роботи.

Дослідження побудоване на ґрунтовній джерельній базі, яку дисертантка доцільно систематизувала. Вивчення такого значного масиву джерел філософської та психолого-педагогічної літератури, документів вищих навчальних закладів Великої Британії, вітчизняних нормативно-правових документів з питань організації вищої освіти та її інформатизації (загалом проаналізовано 224 найменування, з яких 88 іноземною мовою) дало авторці підстави для формулювання обґрунтованих наукових висновків, і дозволило їй ґрунтовно вивчити категоріально-понятійний апарат дослідження.

Про достатній рівень аналітичної обробки наукових джерел свідчать вміщені авторкою у тексті таблиці «Альтернативні терміни дистанційної освіти та їх характерні ознаки» (с.27), «Соціально-педагогічні умови організації системи дистанційної освіти у Великій Британії» (с.38), «Порівняльний аналіз змісту елементів моделі дистанційного навчання під час професійної підготовки вчителів іноземної мови у Великій Британії та Україні» (с.165) та ін.

Заслуговує на увагу здійснений дисертанткою ґрунтовний аналіз соціально-педагогічних умов організації системи дистанційної освіти у Великій Британії, а саме зовнішніх та внутрішніх соціально-педагогічних

умов. У роботі подано організаційні моделі закладів дистанційної освіти та їх характеристики. Головну увагу Т. В. Гарбуза приділяє змісту організаційно-педагогічного забезпечення процесу професійної підготовки майбутніх учителів іноземної мови у британській системі дистанційного навчання.

Варто відзначити здійснений авторкою порівняльний аналіз застосування дистанційної освіти під час професійної підготовки майбутніх учителів іноземної мови в Україні та Великій Британії на основі виділених елементів для порівняння, а також окреслення напрямків можливого впровадження досвіду Великої Британії в систему вищої освіти України.

Висновки до розділів та загальні висновки з дослідження виважені, цілісні, комплексно й концентровано виявляють авторську позицію й високий рівень узагальнення теоретичного та емпіричного матеріалу. Додатки представляють ґрунтовне опрацювання діагностичного й практичного матеріалу.

Автореферат дисертації Т. В. Гарбузи цілком відображає текст дисертації та результати дисертаційного дослідження.

Попри значущість отриманих Т. В. Гарбузою теоретико-методичних і практичних дослідницьких результатів, дозволимо собі висловити деякі **зауваження і побажання** до дисертаційного дослідження, які носять переважно рекомендаційний або ж дискусійний характер, але можуть посприяти подальшим дослідженням у цій галузі, а саме:

1. На нашу думку, окреслений термінологічний апарат дослідження (с.15) є дещо перевантаженим. Варто було б, на наш погляд, виділити базові поняття дослідження, такі як «професійна підготовка майбутніх учителів іноземної мови», «дистанційна освіта», «дистанційне навчання» та запропонувати їх детальніший та ширший аналіз, оскільки низка інших понять проаналізованих авторкою, досить ґрунтовно досліджені в науково - педагогічній літературі, а поняття «дистанційна освіта» та «дистанційне навчання» ще потребують вивчення.

2. На с. 46 дисертаційного дослідження дисертантка класифікує типи закладів дистанційної освіти (одномодальні, бімодальні та консорціуми), на с.55 також зазначається четвертий тип – змішаний. На наш погляд, недостатньо розкрито зміст кожної моделі та не наведено достатню кількість прикладів, що відображають сутність тієї чи іншої моделі. Окрім того, ми вважаємо доцільним більш детально окреслити принципи реалізації, а також переваги та недоліки тієї чи іншої моделі.
3. У другому розділі дисертантка розглядає, як зазначається у плані, проблему змісту професійної підготовки вчителів іноземної мови. Серед компонентів змісту, як презентовано на рис. 2.3 (с. 100), названі навчальні плани і програми. Проте, ми не знайшли розширеного аналізу цих документів. Вважаємо, що було б доцільним глибше і чіткіше проаналізувати ці компоненти, оскільки від них залежить подальший зміст професійної підготовки вчителів іноземної мови.
4. На наш погляд, було б доречним подати більш поглиблений аналіз програм дистанційного навчання або окремих елементів дистанційного навчання інтегрованих в традиційні навчальні програми у вищих навчальних закладах України, які готують майбутніх вчителів іноземної мови.
5. За результатами дослідження, ми вважаємо, було б доцільно здійснити порівняльний аналіз рівня професійної підготовки майбутніх учителів іноземної мови за дистанційною та традиційною формами навчання, що дало б можливість об'єктивно оцінити переваги та недоліки дистанційної форми навчання. Крім того, варто було б виокремити головні проблеми та ризики в процесі професійної підготовки майбутніх учителів іноземної мови в системі дистанційного навчання.

Зазначені зауваження і побажання мають, однак, дискусійний характер і не знижують теоретичного, методичного й практичного значення виконаної Т.В. Гарбузою дисертаційної роботи. Дослідження є самостійним,

завершеним, відповідає вимогам до кандидатських дисертацій, паспорту спеціальності, а його авторка – Гарбуза Тетяна Віталіївна – заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата педагогічних наук за спеціальністю 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти.

Офіційний опонент:

кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри англійської мови
Навчально-наукового інституту
іноземної філології Житомирського
державного університету імені
Івана Франка

О.В.Малярчук